

Utdanningen i barnesykdommer

Innledning

Barne- og ungdomsavdelingen (BUA) ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) er lokalisert i Tromsø. BUA har primæransvar for hele Troms og for Narvik, Lødingen, Tjeldsund og Evenes kommuner i Nordland. UNN er universitetssykehus og regionsykehus i Helse Nord, og har hovedansvar for behandling av barn med kreft, ekstremt premature født før svangerskapsuke 26 (før uke 32 fra Helse Finnmark), nevrokirurgi og intensiv rehabilitering av barn fra hele Helse Nord. Behandlingen ved BUA skjer i all hovedsak i Tromsø, men spesialister og enkelte erfarne LIS ambulerer jevnlig til UNN sine lokalisasjoner i Harstad og Narvik for poliklinisk virksomhet.

Vi gir her en kortfattet beskrivelse av spesialistutdanningen i barnesykdommer ved UNN. Dette er en generell beskrivelse og det utarbeides en individuell gjennomføringsplan for alle leger i spesialisering (LIS) som beskriver hva som skal gjennomføres basert på hvor i utdanningsløpet legen i spesialisering er.

Om utdanningsvirksomheten

UNN er ett av fire sykehusforetak i Helse Nord. UNN har regionsykehusfunksjon for hele Helse Nord og er universitetssykehus med et omfattende samarbeid med Universitetet i Tromsø. Vi har et særskilt ansvar for å sikre utdanningen av legespesialister i Nord-Norge. UNN har rundt 6500 medarbeidere hvorav 1002 årsverk for leger og 2504 for sykepleiere (2022).

Om Barne- og ungdomsklinikken

Barne- og ungdomsklinikken (BUK) består av Barne- og ungdomsavdeling (BUA), Rehabilitering for barn og unge, Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling og Medisinsk genetisk avdeling.

Om Barne- og ungdomsavdelingen

Ved barneavdelingen har vi 10 stillinger for leger i spesialisering i barnesykdommer og det er ansatt 17 overleger, hvorav én barne- og ungdomspsykiater, fordelt på 12.9 fulle overlegestillinger (2023). Det er pr tid 12 LIS leger som dekker de 10 stillingene. Flere barneleger har hoved- eller deltidsstillinger ved Universitetet i Tromsø. Ni overleger og 1 LIS har doktorgrad. Nytt fra 2024 er at vi vil ha to LIS1-stillinger tilknyttet avdelingen i rotasjon på fire måneder hver.

Avdelingen består av Barne- og ungdomsseksjonen (BUS, sengepost for barn og ungdom opp til 18 år), Nyfødt intensiv (sengepost for syke nyfødte) og Barne- og ungdomspoliklinikken inkludert dagposten Dragen. Avdelingen er organisert som et barne- og ungdomssenter, med behandling og pleie av alle typer lidelser hos barn og ungdommer (inkludert kirurgiske fag og andre spesialiteter enn pediatri). Dette innebærer at barn og ungdommer som trenger innleggelse blir lagt inn på en avdeling som er spesielt tilrettelagt for dem uavhengig av diagnoser og behov for oppfølging fra andre spesialister enn barneleger. BUA har omkring 2000 innleggelser i året, hvorav 300 på nyfødt intensiv, 1000 barne- og ungdomsmedisinske innleggelser og 700 innleggelser tilknyttet andre avdelinger, hovedsakelig kirurgiske.

Barnepoliklinikken i Tromsø, Harstad og Narvik har samlet omkring 9000 polikliniske konsultasjoner og omkring 750 dagbehandlinger. På poliklinikken er det konsultasjoner med leger eller sykepleiere og det er også anledning til å gjøre utredninger og tester innenfor

eksempel allergi, astma, hjerteundersøkelser og annet. På dagenheten Dragen tar vi imot pasienter som ikke trenger innleggelse, men som får behandling eller undersøkelser som trenger lengre tid, for eksempel medisinkurer og forberedelse til undersøkelser i narkose.

LIS deltar i avdelingens 10-delte primærvaktsjikt. Generell bakvakt er tilstede til kl 21 på hverdager og til kl 15 i helger. Det er et eget tertiærvaktsjikt for Nyfødt intensiv som ivaretar de mest kritisk syke nyfødte/premature og deltar i «kuvøseteamet» med transport av syke nyfødte. Det er alltid barneonkolog i beredskap.

LIS roterer mellom Nyfødt intensiv, BUS team 1 (generell pediatri) og BUS team 2, (hovedsakelig onkologi og hematologi). Etter å ha tilegnet seg nok erfaring, vil LIS ha egen poliklinikk med generell pediatriske problemstillinger. Hver 10. uke er satt av til sosialpediatriske problemstillinger med egen poliklinikk, deltagelse i avdelingens tverrfaglige team og undersøkelser av barn som har vært utsatt for fysisk mishandling eller seksuelle overgrep ved Statens barnehus i regi av BUA.

Per 2024 er det ikke fast tjeneste ved Habilitering for barn og unge, men det legges opp til hospitering i kortere eller lengre perioder etter avtale, da noen av læringsmålene også kan dekkes der. Det er og mulig å legge til rette for hospitering ved Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling dersom LIS ønsker det, da flere av læringsmålene kan oppnås der. Men rotasjon innom disse avdelingene er altså ikke nødvendig for å gjennomføre utdanningsløpet.

Samarbeid med andre sykehus

I tillegg til sykehusene i landsdelen og i særdeleshet Barne- og ungdomsavdelingen i Hammerfest og Barneklubben, Nordlandssykehuset Bodø, samarbeider vi med andre sykehus i landet, blant annet OUS-Rikshospitalet når det gjelder hjertekirurgi, leppe-kjeve-ganespalte-kirurgi og retinoblastom, St Olavs Hospital i Trondheim når det gjelder andre barnekirurgiske tilstander og Statens senter for epilepsi når det gjelder komplisert epilepsi. Barnelegene ved vår avdeling har et stort faglig nettverk, og vi har tradisjon for å bruke og søke hjelp hos nasjonale og internasjonale spesialister ved behov.

Hvilke læringsarenaer i UNN kan tilby læringsmålene

Barne- og ungdomsavdelingen (BUA) og avdeling for barnehabilitering er lokalisert til UNN Tromsø.

Om utdanningsløpet

Spesialisering i barnesykdommer er et minimum 5-årig utdanningsløp. Ved BUA kan LIS gjennomføre alle læringsmålene i barnesykdommer.

Supervisjon, veiledning og fordypning

UNN har et sterkt fokus på supervisjon og veiledning av LIS. I det daglige vil LIS følges opp av spesialister som superviserer arbeidet.

Det er satt av tid i tjenesteplanen slik at hver lege i spesialisering gjennomfører månedlig veiledning, fortrinnsvis først onsdag i måneden.

Innholdet i veiledningen er:

- Hvordan følges utdanningsplanen – progresjon og godkjenninger i kompetanseportalen
- Hvordan oppleves de faglige utfordringene
- Oppnås praktiske ferdigheter
- Hvordan benyttes fordypning og opplæring ved siden av klinisk virksomhet
- Hvordan er samarbeidet med kollegaer
- Hvordan opplever legen balansen mellom arbeid og privatliv
- Refleksjon over egen rolle som lege
- Støtte i vanskelige situasjoner
- Annet

Det gjennomføres regelmessige evalueringskollegium der LIS, leder, utdanningsutvalg, veileder og andre aktuelle spesialister deltar. Hensikten med evalueringskollegiet er å tilse at kandidaten er i rute når det gjelder spesialisering, med mulighet til å gjøre endringer i utdanningsplan etter behov.

Det er satt av tid i tjenesteplanen (i gjennomsnitt 4 timer/uke) til fordypning og vi oppfordrer utdanningskandidatene til å bruke av denne tiden til å hospitere på andre relevante avdelinger i klinikken og på UNN.

Introduksjon av nye LIS

Før ny LIS starter med selvstendig arbeid og vakter gjennomføres et tre ukers introduksjonsprogram for å bli kjent med avdeling og rutiner. I løpet av disse ukene går man to «følgevakter» sammen med erfaren LIS.

Teoretisk undervisning

BUA gjennomfører fast internundervisning tre ganger av 30 minutter pr uke. Undervisningen gjennomføres både av overleger og LIS og gjøres i forbindelse med avdelingens morgenmøter. To av undervisningene tar for seg læringsmål i barnesykdommer. Deler av denne undervisningen kan være digital, enten interregional og fra 2024 nasjonal. Den tredje undervisningen er satt opp som litteraturgjennomgang, der relevant forskning presenteres og det legges vekt på kritisk gjennomgang.

Nasjonale kurs

Alle LIS skal gjennom ni kurs med sentrale emner i pediatri og ett kurs i administrasjon og ledelse. Det legges til rette for at alle får delta på minst to slike kurs per år, fortrinnsvis ett per halvår. LIS oppfordres også til å delta på Norsk barnelegeforening sine Pediaterdager og Vår møter.

Simulering og ferdighetstrening

LIS deltar på avdelingen sin simuleringstrening på fast tidspunkt på BUS og Nyfødt intensiv hver annen uke. Det øves da på resuscitering av nyfødte og AHLR på større barn, i tillegg simulering til spesifikke læringsmål som status epileptikus, ketoacidose, respirasjonssvikt, allergisk sjokk med mer. Alle øvelser innebærer også trening i kommunikasjon og samarbeid med andre faggrupper.

Opplæring i forskning

10 leger ansatt ved BUA har doktorgrad. Forskningsaktiviteter gjennomføres på fast basis, og løftes i kollegiet. Det er gode muligheter for å bidra i forskningsprosjekter ved BUA. Det pågår hele tiden nasjonale og internasjonale kliniske studier ved avdelingen hvor også deltar i inklusjon av pasienter. Det legges til rette for og oppfordres til at LIS kan delta i forskning, og flere LIS tar PhD i løpet av sitt utdanningsforløp.

Felles kompetansemodul

Felles kompetansemodul er læringsmål som skal oppnås i alle spesialiteter. For LIS del 2 og 3 inkluderer dette 24 læringsmål fordelt på områdene etikk, forebygging, forskningsforståelse, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse. Ved UNN har vi et særskilt fokus på at alle LIS får opplæring i forbedringsarbeid og kommunikasjon og det er en egen kursrekke for dette. Avdelingen legger til rette for og bidrar til at LIS får gjennomført forbedringsprosjektet.

Individuell utdanningsplan

Alle LIS skal ha en individuell utdanningsplan. Denne skal beskrive både innholdet i spesialistutdanningen og hvordan hver LIS skal kunne få gjennomført sitt spesialiseringsløp. Denne planen skal fungere som et verktøy for planlegging og oppfølging av LIS. Arbeidsgiver har ansvar for å sette i gang arbeidet med en individuell utdanningsplan ved ansettelse av ny LIS. LIS sammen med veileder vil ha en naturlig rolle i utarbeidelsen og evaluering av planen underveis.

Kontakt:

For spørsmål om utdanning i faget, ta kontakt med Nils Thomas Songstad

Avdelingsoverlege og utdanningsansvarlig overlege, Barne- og ungdomsavdelingen

E-post: Nils.thomas.songstad@unn.no Telefon: 77 66 99 85